

آشنایی با
توريسم چای (ايران)
راهنمای کاربردی

تألیف:

دکتر هميرا زمینی فراهانی

با همکاری:

واحد پژوهش و برنامه‌ریزی

مؤسسه تحقیقات و مشاوره توريسم آستيار

۱۳۹۸

سرسناسه	زمانی فراهمی، همیرا، ۱۳۳۹-
عنوان و نام پدیدآور	آشنایی با توریسم چای (ایران) راهنمای کاربردی / تألیف همیرا زمانی فراهمی، با همکاری واحد پژوهش و برنامه‌ریزی مؤسسه تحقیقات و مشاوره توریسم آستیاژ.
مشخصات نشر	تهران، مهکامه، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۲۴۰ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	978-600-8731-67-2
وضعیت فهرست‌نویسی: فیفا	
موضوع	گردشگری کشاورزی Agritourism
موضوع	گردشگری کشاورزی--ایران Agritourism--Iran
موضوع	چای--ایران--گیلان Tea--Iran--Gilan
موضوع	چای Tea
شنا افزوده	مؤسسه تحقیقات و مشاوره توریسم آستیاژ
هتدۀ نشر	۱۳۹۸ ۵/۸/۸۸/۵۴۵۵
رده‌بندی دیویی	۳۳۸/۴۷۷۹۶۵۶
شماره کتابشناسی ما	۵۶۰۱۶۴۶

نام کتاب: آشنایی با توریسم چای (ایران)، راهنمای کاربردی
تألیف: دکتر همیرا زمانی فراهمی
با همکاری: واحد پژوهش و برنامه‌ریزی مؤسسه تحقیقات و مشاوره توریسم آستیاژ
ناشر: مهکامه
ناظر چاپ: بهزاد ربیعی فراهمی
لیتوگرافی: نقش
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۸
تیراژ: ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۲۶۵۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۳۱-۶۷-۲

مراکز پخش: ۱- تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، نرسیده به پل خراسان، پلاک ۸، طبقه دوم، نشر و پخش مهکامه
تلفن: ۶۶۴۹۷۰۵۰-۶۶۴۸۸۲۰۳
۲- تهران، میدان انقلاب، بین خیابان ۱۲ فروردین و اردیبهشت، کتابخانه علمی آزاد
تلفن: ۶۶۴۶۰۹۳۲-۶۶۴۶۷۳۲۳
en_mahkan@yaho.com
www.mahkame.com
پست الکترونیکی:

نمایندگی‌های شهرستان:

- ۱- اهواز: خیابان حافظ، بین سیروس و نادری، کتابفروشی رشد، تلفن: ۲۲۱۷۰۰۰-۳ (۰۶۱۳)
- ۲- مشهد: خیابان سعدی، پاساژ مهتاب، کتابفروشی درخشش، تلفن: ۳۲۲۵۱۹۲۳-۱ (۰۵۱)
- ۳- اصفهان: خیابان چهارباغ عباسی، مجتمع چهارباغ، زیرزمین، پلاک ۲۶، تلفن: ۳۲۲۳۸۸۵۶-۱ (۰۳۱)
- ۴- یزد: خیابان فرخی، جنب مجتمع ستاره، کتابفروشی فدک، تلفن: ۳۶۲۲۷۴۷۵-۱ (۰۳۵)
- ۵- شیراز: خیابان ملاصدرا، نبش خلیلی، کتابفروشی خوارزمی، تلفن: ۳۶۴۷۳۷۷۱-۱ (۰۷۱)
- ۶- تبریز: فلکه دانشگاه، ابتدای خیابان دانشگاه، کتابفروشی علامه، تلفن: ۳۳۳۴۱۶۶۹-۱ (۰۴۱)

آدرس کانال انتشارات مهکامه: telegram.me/mahkamepublisher

فهرست مطالب

۱۱	پیش‌نویس
۱۵	فصل ۱: معرفی توریسم جای
۱۵	مقدمه
۱۷	توریسم جای
۱۸	مهمترین راهکارهای توسعه توریسم جای
۲۰	جایگاه جای در فرهنگ بومی
۲۳	ضرب‌المثل‌ها و اصطلاحات جای
۲۴	جای در سایر فرهنگ‌ها
۲۴	آمریکای جنوبی
۲۵	آمریکای شمالی
۲۵	بریتانیا
۲۶	پاکستان
۲۶	تبت
۲۶	ترکیه
۲۷	چین
۲۸	روسیه
۲۹	ژاپن
۲۹	فرانسه
۳۰	مغرب (مراکش)

۳۰	نیوز بلند
۳۰	هند
۳۱	تاریخچه کشت و تولید جای در جهان
۳۵	مهمترین کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده جای در جهان
۴۴	معرفی مهمترین کشورهای تولیدکننده جای و برگزارکننده توریسم جای
۴۴	چین
۴۴	هندوستان
۴۵	سريلانكا (سیلان)
۴۶	ویتنام
۴۶	اندونزی
۴۷	معرفی چند موزه جای در کشورهای جهان
۴۷	چین
۴۸	سريلانكا/سیلان
۴۸	لندن (انگلیس)
۴۹	هنگ گنگ (موزه قوری جای House)
۴۹	هند
۵۱	فصل ۲: ساختار صنعت / تولید جای
۵۱	پیشینه ساختار صنعت/تولید جای در ایران
۵۲	روند ورود و شروع کشت جای در ایران
۵۵	آشنایی با کاشف‌السلطنه (پدر جای ایران)
۵۸	موزه جای لاهیجان
۵۹	وضعیت فعلی کشت و تولید جای در ایران
۶۶	کارخانجات تولید جای در شمال کشور
۷۰	کارخانجات بسته‌بندی‌کننده جای داخل
۷۱	سازمان‌ها و مراکز کشوری مرتبط با جای
۷۱	سازمان جای کشور

۷۴	پژوهشکده چای کشور
۷۸	اتحادیه تولیدکنندگان، بازرگانان و صنایع بسته‌بندی چای کشور
۸۱	سندیکای کارخانجات چای شمال
۸۲	خبرگزاریهای مرتبط
۸۲	فعالیت‌های علمی- تحقیقاتی در حوزه توریسم چای
۸۵	چای
۸۵	مشخصات گیاه چای
۸۶	ریشه چای (The root of tea)
۸۷	برگ چای (The leaf of tea)
۸۷	گل و بذر چای (Flower and seed leaf)
۸۸	کشت و برداشت چای
۹۰	مراحل فراوری برگ سبز چای به چای خشک
۹۲	۱- مرحله پلاس بر چای
۹۳	۲- مرحله مالش
۹۳	۳- مرحله اکسیداسیون (تخمیر)
۹۴	۴- مرحله خشک
۹۴	۵- مرحله درجه‌بندی
۹۴	۶- فرایند بسته‌بندی
۹۴	۷- توزیع
۹۶	شرایط نگهداری و شناخت چای
۹۸	انواع چای (ایران و جهان)
۹۹	انواع چای از نظر درجه، نوع و مرغوبیت
۱۰۵	تست چای
۱۰۶	افزودنیهای چای
۱۰۷	آماده‌سازی چای ایرانی
۱۰۷	انواع قوری
۱۱۱	چگونگی نوشیدن چای

۱۱۲	مقایسه جای ایرانی و خارجی
۱۱۴	خواص و فواید جای
۱۱۹	خواص بهداشتی - زیبایی جای
۱۲۱	فصل ۳: معرفی مناطق تولیدکننده جای در ایران
۱۲۲	معرفی استان گیلان
۱۲۲	مقدمه
۱۲۷	استان گیلان و توسعه گردشگری
۱۲۹	مناطق تولیدکننده جای در استان گیلان
۱۲۹	شهرستان بوش
۱۳۲	آستانه اشرفیه
۱۳۵	شهرستان رودبار
۱۳۸	شهرستان رودسر
۱۴۱	شهرستان سیاهکل
۱۴۴	شهرستان شفت
۱۴۶	شهرستان صومعه سرا
۱۴۹	شهرستان فومن
۱۵۱	شهرستان لنگرود
۱۵۴	شهرستان لاهیجان
۱۵۶	معرفی استان مازندران
۱۵۹	استان مازندران و توسعه گردشگری
۱۶۰	مناطق تولیدکننده جای در استان مازندران
۱۶۰	شهرستان تنکابن
۱۶۳	شهرستان رامسر
۱۶۵	خدمات مسافرتی مورد نیاز
۱۶۵	الف - اقامتگاه‌ها
۱۶۹	ب - دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی

ج- غذا و پذیرایی.....	۱۷۰
د- راهنمای تور.....	۱۷۲
و- بازارهای سنتی محلی هفتگی /روزانه.....	۱۷۲
استان گیلان.....	۱۷۳
استان مازندران.....	۱۷۴
فصل ۴: تورهای توریسم چای.....	۱۷۵
انواع تورهای توریسم چای ایران.....	۱۷۵
تورهای گمران ایرانی.....	۱۷۵
تورهای برادر گمران بین‌المللی.....	۱۹۵
معرفی نمونه‌های تورهای توریسم چای در کشورهای مختلف.....	۱۹۷
لندن (انگلیس).....	۱۹۷
سریلانکا.....	۱۹۸
تایوان.....	۲۰۲
چین.....	۲۰۶
نیپال.....	۲۱۶
هندوستان.....	۲۲۲
کره جنوبی.....	۲۲۲
مالزی.....	۲۲۷

پیش‌نوشتار

از الزامات لازم توسعه در صنعت توریسم و مانده‌گاری در این کسب و کار بسیار رفاهی و پستی وجهی در سطح داخل و خارج کشور و کمک به حل چالش‌های موجود پیش‌تر؛ از راهکارهای کلیدی، توجه به نوآوری، خلاقیت و ایجاد تنوع و تمایز در عرضه محصولات و تولیدات توریسم است. ایجاد ارزش و تقویت وجهه یک مقصد توریستی از طریق تولید محصولات جدید نیز میسر می‌گردد. در شرایطی که صنعت توریسم کشورمان تحت تاثیر و فشار بحران‌ها، مسایل و مشکلات بسیار است، ماندگاری در این عرصه، نیازمند طراحی، برنامه‌ریزی و اجرای محصولات نوین و ارتقای کمی و کیفی خدمات سفرتی وابسته است.

توفیق ارائه حضوری مقاله‌ای علمی، در یک کنفرانس بین‌المللی تخصصی توریسم که در سال ۲۰۰۷ در کشور چین برگزار گردیده، امکان آشنایی نگارنده را با یکی از شرکت‌کنندگان فرهیخته همایش فوق، "خانم پرنسورای حاسف" از کانادا، که بعنوان معروف‌ترین متخصص توریسم جای در دنیا شناخته شده است، فراهم نمود. خانم پرفسور جلیف در همان سال مورد اشاره، کتابش تحت عنوان جای و توریسم: توریست‌ها، سنت‌ها و تحولات (توریسم و تغییرات فرهنگی)^۱ بتازگی

1. *Tea and Tourism: Tourists, Traditions and Transformations (Tourism and Cultural Change)* by Prof. Lee Jolliffe (Editor)

جهت اطلاعات بیشتر لطفاً به فصل ۲، قسمت فعالیت‌های علمی-تحقیقاتی در حوزه توریسم جای، در کتاب حاضر مراجعه شود.

بچاپ رسیده بود و فرصتی بود که از طریق نویسنده کتاب فوق مطلع شوم که در این کتاب به دلیل فقدان اطلاع رسانی و فعالیت توریستی در حوزه چای ایران (حتی با وجود پیش زمینه‌ها) و همچنین فقدان تحقیقات، مطالعات علمی و نظری لازم و مرتبط، هیچ نوع اشاره‌ای به کشور ایران نشده است. در همان زمان تصمیم گرفتم که بعد از اتمام برنامه آموزشی‌ام در مالزی و برگشت به ایران، در راستای توسعه توریسم چای، قدم‌هایی را بردارم. در کشور مالزی با وجود فضای بسیار محدود چایکاری که تحت تسلط و مدیریت یک خانواده انگلیسی از چندین دهه قبل برقرار دارد، تورهای توریسم چای (بطور ترکیبی) بطور مستمر برگزار می‌شود. این روند ضمن آنکه منافع خوبی عاید تولیدکننده، جامعه و بخش خدمات گردشگری می‌شود، برگزاری این نوع تور به وجهه و هویت صنعت توریسم مالزی، ارزش بیشتری بخشیده است. در برگشت به ایران، در فرصت و زمانی مناسب، تحقیق میدانی لازم توسط نگارنده انجام گردید و سپس با همکاری همکارانم در واحد پژوهش و برنامه‌ریزی موسسه تحقیقات و مشاوره توریسم آستیاژ^۱، با بودجه شخصی، مطالعات و انجام جهت اجرایی‌سازی توریسم چای بر طبق استانداردهای جهانی ولی با تاکید بر «بومی‌سازی» انجام و تلاش بسیار شد تا با کمک سازمان‌های رسمی متولی توسعه صنعت توریسم و بخش خصوصی در کشور، در راستای اجرایی‌سازی این نوع توریسم مطابق با استانداردهای لازم، گام‌هایی برداشته شود، که بازخورد این تلاش‌ها، هنوز با دستیابی به اهداف منظوره، فاصله‌ای بسیار دارد ولی دل‌سردکننده نیست. امید است، چاپ این کتاب بتواند به شناخت بهتر و بیشتر توریسم چای و توسعه برگزاری آن، در کشور عزیزمان ایران کمک نماید. این کتاب را به تمامی

دانش‌پژوهان، متخصصین و علاقه‌مندان به پیشرفت و تعالی صنعت ایرانگردی -
جهانگردی کشورمان، تقدیم می‌کنم.

دکتر همیرا زمانی فراهانی

زمستان ۱۳۹۷

www.ketab.ir